

SENDİKA

15 GÜNDE BİR ÇIKAR FİKİR VE SANAT GAZETESİ

Sayın Av. Nebil Varuy
flar han kat:1
keci/İstanbul

15 Mayıs 1967

Yıl 1, Sayı: 16

Fiatı: 25 Krs.

Başyazar

İYAK ve TÜRK - İŞ

SELİM SEDA

Kuruluşundan bu ana kadar bütün çabalara rağmen bir türlü işçiye yararlı hale getirilemeyen işçi sigortaları kurumunun kim ve neye hizmet ettiği de bir türlü anlaşılmamıştır. İşçiden alırken daima bol bol almış, vermeye gelince hep mızıkçılık etmiştir. Bundan önceki hastalık ödeneğinde sekiz gün istirahat almayana istirahat parası vermeyen sigorta, şimdi de istirahat alan, yani hasta olandan ceza olarak iki günlüğünü kesiyor; bu ölüden kefen soymaktır.

Gerek hastalık gerek maluliyet, gerek emeklilik ve gerekse ölümü halinde ken disini yaşatan ve her gelen hükümlere yardım edecek şekilde maddi güce yükselten işçileri memnun etmeyen bu kurumun, daima bir eli işçinin cebinde öbür elide kesik olmuştur. Yani alan eli sağlam, veren eli işçiye görünmez durumdadır.

Gerçek sendikacıların görevi bu kurumu islah edip işçilerin yararına işler bir hale sokmak olmalı veya işçiye başka mali külfetler yüklemeyen bu kurumun görevini devralmalı idi.

Partilerüstü politika takip ederek hükümetler üstünde baskı unsuru olacaklarını iddia eden Türk-İş de güya işçi sigortaları Kurumunun işçiler lehine çalışmadığına inanmış da onun görevi olan sosyal yardımlaşmayı kendisi yapmaya kalkmış ve işçi yardımlaşma kurumu kanunu (İYAK) diye bir kanun hazırlamış ve Çalışma Bakanlığının onayına sunmuştur. Partiler üstü politika sloganı ile hükümetlere değil işçiye baskı unsuru olan bu örgütün teklifi kabul edilir, İYAK kanunlaşır, sigortalı her işçi buraya mecburen üye sayılacak ve aylıklarından yüzde iki buçuk (% 2.5) tutarında bu müdürlüğe aidat ödeyecekler. Bu genel müdürlükte üyelerin maluliyet ölüm ve emeklilik hallerinde onlara paraverecek.

Bu işçiye yardım değil işçiyi sömürme ve zaten (Devamı Sayfa 4 de)

Yüksek Öğrenim Gençliğinin Beslenme Sorunu

« Düşünemiyen ve çalışamıyan yarı aç insanları, spor - toto oyunlarına ve ye-ye müziğine teslim edip, suni bir tartışma düzeyine sokarak kaynaklarına el koymak ve alabildiğine sömürmek kolay olduğu için, yabancılar bizim bol tahıl ve yağ ile beslenmemizi ve yüksek öğrenim gençliğinin de lahmacun ve tost ile yetinmesini arzu ediyorlar »

YAZAN: DOÇ. DR. OSMAN N. KOÇTÜRK

Bütün geri kalmış veya geri bırakılmış ülkelerde olduğu gibi Türkiyemizde de gençliğin sorunları incelenip, bunları çözümleyecek tedbirler alınırken kolay batılılaşma ve çabuk batılılaşma kompleksinin yanıltıcı etkileri altında yanlış hareket edilmekte ve yanlış kararlar alınmaktadır.

Ankara, İstanbul ve İzmir gibi kalabalık şehirlerimizde kurulmuş ve genç adamları bu kalabalık şehrin, karışık ilişkileri içine iteklemiş olan Üniversitelerimiz, çağın icaplarını ve gençliğin temel ihtiyaçlarını karşılama olanağından gerçekten yoksundurlar. Filhalka genç insanlar bu büyük şehirlerde çevrenin olumsuz etkilerinden fazlasıyla müteessir olmakta ve hatta bundan zarar görmekte-dirler. Büyük şehirde yaşamının gençlere ihtiyaçlarını gereği gibi karşılama bakımından lüzumlu avantajları sağladığını iddia edemeyiz. Üniversite çağını yaşayan genç erkek ve kadınların en vazgeçilmez ihtiyacı şüphesiz yeterli ve hijyen kurallarına uyarlı bir beslenme olanağının mevcudiyetidir. Atatürk'ün, Türkiye-mizin geleceğini emanet ettiği bu genç insanları fizik ve ruhi yapıları ile ayakta tutabilmek ve çağımızın icaplarına göre yetiştirmek için özellikle bu konu etrafında düşünmeye ve çalışmaya mecbur bulunuyoruz. Böyle olmasına rağmen so-

(Sonu Sayfa 4 de)

YASALARA ve İŞÇİLERE SAYGISIZLIK

TURHAN TUĞRA

274 sayılı Sendikalar ve 275 sayılı Toplu Sözleşme Grev ve Lokavt kanunlarından önce, Türkiyemizde sendikacılığın sadece ismi vardı. Bu müesseseler bir nevi ricacı ve yalvarma teşekkülü durumunda idiler. Temsil ettikleri büyük işçi topluluğunun hakları, ilgili âmir ve yöneticilerin merhametine ve insanlık anlayışına kalmıştı. Yalvarma ve rica etmek suretiyle onlar yumuşatılır, işçiler lehine bir şeyler kopartılırsa ne ala, yoksa, kadere boyun eğerek susmak ve her türlü haksızlığa razı olmak, daha doğrusu bir köle gibi çalışmak mecburiyeti vardı.

İşçiyi insan yerine koymayan, onlara köle ve dilenci gözü ile bakan bu korkunç ve insanlık dışı zihniyet başka memleketlerde kanlı olaylarla ortadan çoktan kaldırılmış, işçiler, kişiliklerini ve varlıklarını kabul ettirmişlerdir. Haklarını yalvarma ve dilencilik yolu ile değil, kuvvetli olarak, birlik olarak, dayanarak ve mücadele ederek almayı sağlamışlardır. Çünkü hak verilmez alınır düsturuna inanmışlardır.

Türkiyemiz ise, bu düzene ancak 1963 den sonra yeni Anayasa ile girmiştir. Yeni Anayasamızla birlikte sendikalar kanunu, Toplu sözleşme grev ve lokavt kanunu Türk işçisini dilencilikten, ricacılıktan ve insafsız işverenlerin korkunç zihniyetinden kurtarmış işçiye kişilik tanımıştır.

Artık işçiye de değer verilmiş, onunda varlığı kabul edilmiş, oda işveren karşısın-

do söz sahibi olmuş, işverenle aynı masaya oturma haklarını müzakere etme imkânına kavuşmuştu. Bundan sonra işçinin kaderi işverenin insafına bağlı değildi. Artık alınterinin ve emeğinin karşılığını şu veya bu değil direnerek grev yaparak vermeyenden zorla alacaktı. Ona köle ve dilenci gözü ile bakılmayacaktı. Mademki hakkı idi, hak yalvarmak suretiyle alınmamalı idi, kısaca işçide insan haysiyetine yakışır şekilde yaşama imkânına sahip olacaktı.

Kanunların ve kanun koyucuların; Türk işçisine bu hakkı tanımasına rağmen, dilencilik meslek haline getirmiş uşak ruhlı, dalkavuk ve şarlatan bazı sendikacılar bir türlü bu düzenin yerleşmesini istemiyor ve işçinin kişilik kazanmasına engel olmaya çalışıyorlar.

Şu veya bu şekilde, çeşitli hilelerle aldıkları toplu sözleşme yetkisini kullanırken, çıkan uyumsuzlukları fırsat bilerek, işçilerindeki uşaklık ve dilencilik arzularını tatmin etmek için, derhal Bakan veya Millet vekiline koşar. Vatan, Millet, Bayrak gibi sözlerin arkasına bilgisizliklerini saklamaya çalışarak şefaat ve yardım dilerler. Böylece aziz vatanımızı hakların dilencilik ve yalvarma ile alındığı acı bir ülke haline sokmak isterler. Kanunun verdiği hakkı kullanmadan, Kanun koyucuya gitmek, dalkavukluk ve şarlatanlığın ta kendisidir. Dü-rüst ve bilgili sendikacı iş-

(Sonu sayfa 3 de)

İşçilerin Sosyal Güvenliği

• İşsizlik Sigortası olmayan ülkelerde sosyal güvenlik söz etmek, grev hakkından yoksun bir sendikadan, yada savaş yapan silâhsız bir ordudan zafer beklemek demektir •

ENDER ETKİ

Sosyal güvenlik; insanların karşılaşacakları her türlü güçlüğü yenebilme olanağını kazanarak gelecekle-rinden emin olmaları ve bu hususta hiç bir endişeleri bulunmamaları demektir.

«Herkes, sosyal güvenlik hakkına sahiptir. Bu hakkı sağlamak için sosyal sigortalar ve sosyal yardım teşkilâtı kurmak ve kurdurmak Devletin ödevlerindendir.» Anayasa maddesine göre toplumun bütün bireylerinin sosyal güvenliğe kavuşma istemleri yerindedir. Bu istem, çalışanlarda daha fazla ve gereklidir. Çünkü; işçiler çalışma koşullarından

doğan pek çok tehlikelerle karşılaşmakta ve bu tehlikeler, sonucunda malûl bakan veya hüt ölümle sonuçlanan iş kazalarına uğramaları ve meslek hastalıklarına yakalanmaları mümkündür. Çalışanları korumak için Devlet iş hayatına karışarak, iş kazaları, hastalık, malûllük, yaşlılık ve ölüm sigortalarını kurarak işçilerin çalışamayacağı zamanlarda ailesiyle beraber aç, sefil ve perişan duruma düşmelerini önleyerek, insan haysiyetini korumak ile sosyal güvenlik içinde bu-

(Sonu Sayfa 4 de)

DİNİN ve DİN ADAMININ GÖREVİ

AHMET KÖKLÜGİLLER

Din, «insanların bir veya birçok Tanrıya inanış ve bağlanışlarıyla kurdukları düşünme ve davranma düzenidir» diye tanımlanan bir toplumsal olgudur.

İster tek tanrılı, ister çok tanrılı olsun, ister ilkel, ister modern olsun, her dinin kendine göre, birtakım kuralları vardır. Bu kurallar, insanları daha mutlu kılmak için düzenlenmiştir. Her dinin kuralları arasında bulunan temizlik, erdemlilik, doğruluk, çalışkanlık, dürüstlük gibi ilkelerin amacı budur; insanı biraz daha insan yapmak içindir.

Din adamı ise, dinin kurallarını insanlara öğreten, telkin eden kişidir. Öğreticidir, din kurallarının geniş yığınlarına yayılmasını sağlamaya çalışır. Bunu yaparken, kimsenin etkisinde kalmaz, din kurallarının dışına çıkamaz.

Hiçbir dinin temelinde bencillik, sömürücülük yoktur aslında. Çünkü Tanrıya bunlarla yönelinmez. Tanrıya yönelen insanın, önce insancıl nitelikleri benimsemiş, her türlü pislikten, ahlâk dışı kirlerden arınmış olması gerekir.

Gerçek böyledir ya, din dünyanın varoluşundan bu yana, en çok yozlaştırılan, asıl amacından saptırılan bir kavram olmuştur. Dinin toplum üzerindeki etkisinden yararlanmak istemiş, din topluma hizmet edeceği yerde, çoğu zaman birtakım kişilere, birtakım zümrelere sömürme vasıtası olmuştur. Yeryüzündeki savaşların çoğu dine dayandırılarak yaptırılmıştır. İnsanlar birbirlerinin üstüne saldırmış, birtakım çevrelerin çıkarları uğruna öldürülmüştür. Tanrı adına yapılan savaşların gerçek nedenlerini inceleyin, orda adına döğüşülen Tanrıyı değil, birtakım kişileri bulursunuz. Avrupa tarihi, İslâm tarihi bunun örnekleriyle doludur.

Dinin yozlaşması, bir sömürme vasıtası olması «lâiklik» ilkesinin benimsenmesinden sonra, kısmen önlenmiştir. Lâiklik, insanları Tanrı ile başbaşa bırakmak ibadet ve inanışlarında özgür bırakmak; din işleriyle devlet işlerini birbirinden ayırmaktır. Lâiklik, Fransız ihtilâlinin sonrasına ortaya çıkmıştır, bugünkü demokrasinin en önemli bir ögesidir. Demokrasi yönetiminin iyi işlemesi, bu ilkenin iyi benimsenmesine bağlıdır.

Her türlü siyasal düşüncenin yer aldığı batı demokrasilerinin işlemesi, lâiklik ilkelerinin oralarda ar-

tık, yediden yetmişe herkesce bilinmesindendir. Bugün A.B.D. de devletçe tanınmış 256 mezhep vardır, fakat bunların bir dünya işi olan demokrasi yönetimiyle önemli bir çatışması olmaz. Çünkü, hiç kimse, insanlar üzerinde etki yapmak, toplumu sömürmek için, dinin gücüne sarılmayı aklına getirmez, getirse bile böyle bir düşünce itibar görmez.

Telkin ettiği dinsel ilkelere asıl amacının, insan mutluluğu olduğunu bilen batılı din adamı, gerektiğinde, insanların mutlu olmasına engel olan konularla da ilgilenip, insanları iktisat ekonomisi konularında aydınlatır. Tanrı adına iş gören bir din adamının, sömürü düzenine karşı çıkması, aslında görevidir. Bütün dinlerde olduğu gibi, hıristiyanlık dininde de, insanların insanları, toplumların toplumları sömürmesi diye bir şey yoktur.

Saldırgan batılı devletlerin, geri kalmış ülkeleri soy mayı hızlandırdıkları bir dönemde, Papa Paul harekete geçmiş, kapitalist devletlere bir çağrıda bulunmuştur. Papa Paul'un zaman zaman savunduğu fikirleri şöyle özetleyebiliriz:

«— Kapitalizm sınırlandırılmalıdır.

— Gelişmemiş ülkeler kendi kalkınma yollarını seçmekte özgür bırakılmalı, emperyalist müdahaleler önlenmelidir.

— Silahlanma yarışı durdurulmalı, bloklar çözülmeli, yabancı üsler kaldırılmalıdır.

— Viyatnam savaşı, insanlığa karşı bir cinayettir.

— Ülkelerin içlerinde politik özgürlük yetmez, sosyal adalet ve ekonomik güven de sağlanmalıdır.

— Zenginlerden daha çok vergi alınmalıdır.

— Hudutsuz kapitalizm kötü bir sistemdir.

— Kullanılmayan veya kötü kullanılan büyük arazi yoksullara dağıtılmalı, genel refaha yarar sağlamayan topraklar kamulaştırılmalıdır.

— Memleketinin refahına hizmet etmek yerine paralarını yabancı ülkelere kaçıran vergi kaçakçıların faaliyetleri önlenmelidir.»

Kapitalist batı devletlerinde yaşayan milyonlarca katolik hristiyanın temsilcisi olan Papa'nın bu çağrısı üzerinde uzun uzun düşünmek gerekir. Bu yazdığımız yazıyı, bir hıristiyanlık propagandası sayabilecek insanların bulunduğu bir gelişmemiş ülkenin aydınları ve insanları olarak şunu bil-

meliyiz önce: Papa bu çağrıyı, kendinin bağlı bulunduğu geniş bir bloka karşı yapmaktadır..

«Kureyş Kabilesi'nin varlıklı Emeviye koluna karşı ekonomik bir direnişin ilk temsilcisi olarak ortaya çıkan Muhammed» çevresinde toplanan yoksul Haşimiler, Ebulehepler, Ebu Cehiller ve Ebu Süfyanların baskılarından kurtarmak istemişti. İslamiyetin ortaya çıkışı, yüzyıllarca sürüp giden bir zulüm egemenliğine tepkiydi. Onun için Muhammed: «Müslümanların dertleriyle ilgilenmeyen benden değildir» diyordu.

Ne yazık ki, Muhammed'in çağrısı, o günden bu güne layıkıyla bir karşılık görmemiştir. Daha Muhammed'in zamanında, cennete gidecek olan bir kaç kişiden Talha ve Zübeyr, Bağdad ve Basra'da bulunan «Yahudi Bezirganları»yla işbirliği yaparak, yoksul müslümanların sırtından milyonlar kazanmışlardır. Kazanmış değil, vurmuşlardır!

Anadolu'da da, yüzyıllarca Talha ve Zübeyr gibileri, İslamiyetin etkisinden yararlanıp, saf ve yoksul Türk köylüsünü soymuşlardır. Bu soygun düzenine karşı çıkan Simavna Kadısıoğlu Şeyh Bedrettin ise, gene zamanın «ilemâları» tarafından Tanrı adına ölüme mahkûm edilmiştir!

Tarihimiz, birtakım çevrelerin çıkarları için din adamları tarafından verilmiş birer sömürge belgesi niteliğindeki «fetvalarla» doludur.

Özellikle bizim yüz elli yıllık demokrasi ve fikir mücadalemiz, din adamlarının olumsuz etkileriyle doludur.

Din adamlarımız, yüz elli yıldan beri adeta kapitalizmin birer savunucusu haline sokulmuştur. Dinin asıl amacı, bütün insanları kucaklayan niteliği unutulmuştur. Goygoycu politikacılar, onları birer «oy avcısı» olarak kullanmışlarsa, asıl suç politikacılar değil, görevlerinin kötüye kullanan din adamlarındadır.

Papa'nın fikirleri üzerinde, nureculuk - süleymancılık - nakşibentlik kavgaları arasında sıkışıp kalmış, cin peri masallarıyla her türlü yeniliğin karşısına çıkmış ve çıkmakta devam eden din adamları derin derin düşünmek zorundadırlar.

Şunu bilmelidirler: İslamiyetin vadettiği düzen her halde hristiyan şirketleriyle ortaklık kurup yerli halkı soyan kapitalist düzen değildir.

YARARLI YAYINLAR

YILDIZ OSMANOĞLU

AMERİKAN SARGISI —

Fakir Baykurt'un romanı. Bilgi Yayınları: 40. İsteme adresi: Bilgi Yayınevi, Yenisehir/Ankara. Kapak düzeni: Ozan Sağdaç. Fiyatı: 10 lira.

Köy Enstitüsünün edebiyatımıza kazandırdığı değerlerin başlıcalarından olan Fakir Baykurt daha önce **Yılanların Öcü**, **Irazcanın Dirliği**, **Onuncu Köy**, **Kaplumbağalar** adlı romanlarıyla ününü yapmıştı. Bu son romanında Baykurt, çok ilginç bir konuyu işliyor: Ülkemizi dört bir yandan saran Amerikalıları, Amerikalıların yardım felsefesini ve daha önemlisi, yurdumuzdaki Amerikalılardan daha Amerikalı hareket eden insanlarımızı... 450 sayfalık alabildiğine sürükleyici bir anlatım içinde gelişen bu romanda, Fakir Baykurt'un öteki romanlarına oranla daha bir soluklandığını, anlatım gücünün geliştiğini, hele hele işlediği çevreye ve o çevrenin insanlarına ilişkin gözlemlerinin hayli sağlam olduğunu hemen belirtmeliyiz. Romandaki tiplerin belirliliği çok önemli. Amerikan Sargısı'nı okuyup bitirdikten sonra, örneğin köy bekçisi Temeloş'u, köy muhtarını, öğretmen Cemal'i, öğretmeni Tülâ'yı, Amerikalı Boby'i bir türlü kafamızdan çıkaramıyoruz. Bu olumlu tiplerin yanı sıra, Amerikan Yardım Heyetinin yetkili kişilerini, bunların Türk komisyöncülerini, eyyamcı ve emekli zübük Tuluğ Paşayı, mesleğine ihanet eden öğretmen Ertan'ı ve köyün satılmış adamlarından Hacı Kadir efendiyi de unutamıyoruz. Unutamayız çünkü hergün çevremizde rastladığımız insan ve insancıklar bunlar. Bu romanda, yirmi beş yıldan beri yardım yapacağız diye ülkemize giren Amerikalıların köy kesiminden görünüşü, eleştirilmesi ve yorumu vardır. Türlü çeşitli belâların da birliğinde getiren bu Amerikan yardımının kimlere yaradığını, nerelere harcandığı bir ro-

man düzeni içinde pek güzel anlatılıyor. Köyün olumlu muhtarı, Amerikalıların desteğiyle gününü gün eden emekli ve zübük Tuluğ Paşaya şöyle der romanın bir yerinde:

[— Valla sizin yaptıklarınız karşısında benim bir şeye aklım ermez oldu. Eskiden kara cahal idim, şimdi kapkara cahal oldum. Amerikalıları ardınıza düşürüp geldiniz bu köye. Her şey karmakarışık oldu. Komşu iki bölük, üç bölük oldu. Millet paraya alıştı. Ki yarın kesilince ne yaparlar bilmiyorum. Temeloş bizim kadim insanımız, köyünü sever, köyünü düşünür. Bekçisidir köyün. Başka heç kusura yoktur. Hacı Kadir de kadim komşumuzdur. O da kendini düşünür, çıkarını sever. Çıkarımı sevmeyen insan olur mu diyeceksin. Olur. Öyle insan vardır ki, çıkarını daha az sever. Sen bu köye dışardan gelip giden bir büyük adamsın. «Bu köylü sayılır» diyorsun emme, yabancısın. Bu köy iyidir, hoştur, su gibidir, ne yana akıtsan o yana gider. Emme gider de bir gün gitmeyiverir. Bir pire için bir yorganı atışa verir bu köy. Gelip bu köye iki çivi çaktınız, adını Gözelöz yaptınız insanlarını uçurup Amerika'ya götürdünüz, heç farketmez. Burası gene Kızılöz'dür. Eskisinden beter Kızılöz! Gelenler hükümetimizin büyükleridir, konuklarıdır, yabancılarının yanında mağup olmasınlar diye sustuğumuza bakmayın. Bir gün bu suskun bozulur. Bunu gizlice sana söylüyorum. Sen de ister Amerikanlara söyle, ister valiye kaymakama istersen karnında tut. Bu köye kolayca girdiğinize bakıp, el değneksiz dolaşmayın, dolaşmasınlar demek istiyorum yani.]

Ülkemizin yeraltı ve yer üstü değerlerine el koyan, ekonomimizi, millî savunmamızı, eğitimimizi, dış politikamızı iyice karıştıran Amerikalılara ve onların yurdumuzdaki adamlarına, emekçi halkımıza sadece bakıyor demek eksik olacak. Haksızlık olacak. Birikiyor, birikim yapıyor. Romanın son sayfasında, yurtsever ve namuslu emekçi Temeloş şöyle diyor: «Ah, söylenecek söz çok, emme ceremeye verecek para yok.» Ve Temeloş bir gün söyleyecek ve de yüksek sesle söyleyecek!

İSTİYORUM

Bir vatan istiyorum, göğsümde bayrak gibi Hürriyet dalgalansın.
Vatandaş istiyorum, göğsünde idealin Sönmez ateşi yansın.
Adalet istiyorum, demoklesin kılıcı Şöhretinden utansın.
Müsavat istiyorum kuru lâftan ziyade Hakikate dayansın.
Kardeşlik istiyorum, yarattığı sevginin Tadî damakta kalsın.
Hükûmet istiyorum, adil idaresini Tarih hayırla ansın.
Ben bir yurt istiyorum, her karış toprağını Gören bir cennet sansın.
Bir vatan istiyorum, çok mesut olduğuna Bütün dünya inansın.

EŞBER

DEMOKRASİ İÇİN: DİSK

Türkiye'de işçi hareketleri, henüz aydınlığa kavuşmamış birçok sorunların ağırlığı altındadır. Ancak, birbirine karşı görüşler ileri sürenler arasında uzun süreden beri kendini gösteren anlaşmazlık DİSK'in kurulmasıyla elle tutulur biçime gelmiştir. Bu bakımdan işçi hareketlerinin bir fikir çatışması, hatta bir gövde gösterisi niteliği kazanmakta olduğu bugünlerde, ibâzı gerçekleri açıklamak, kamu oyunun bir takım tereddütlerini de ortadan kaldıracaktır.

Öncelikle şunu belirtmek gereklidir:

Türk - İş geri kalmış hiç bir toplumda, hatta Avrupa'da sendikacılığın doğuş ve gelişme döneminde bile itibar görmeyen bir saplantıdır: Partilerüstü politika!

Partilerüstü politika; memleket yönetimini, sayıca azınlıkta olan bir sınıfa bırakmak, onların sömürü düzenini sürdürerek, işçilerin boyuna direnme ve didişme ile ufak tefek haklar elde edebilmesine çalışma politikasıdır. Partilerüstü politika, palazlanmış, toprak ağalarının, gelişmiş spekülâtörlerin, kapkaççı sermaye çevrelerinin, yabancılarla ortaklık kuran özel teşebbüs çıkarıcılarının kümelendiği, etkilediği siyasi partilere destek olma hesaplarının ürünüdür. Partilerüstü politika oligarşi düzeninden yana bir aldatmacadır. Partilerüstü politika, işçilerin, emekçi kitlelerin devlet yönetimine demokratik yoldan katılma yollarını tıkamak için türetilmiş bir iğgal oyunudur. Partilerüstü politika, emekçi halk yığınlarının ilerici hareketlerini kösteklemek, sah te umacılar yaratarak emekçi sınıfın uyanışını polis tedbirleri ve tertipleriyle durdurma plânının maskeleyilmiş biçimidir. Nihayet partilerüstü politika, işçilerin çeşitli siyasi partilere bölünerek, etkin bir güç haline gelmesini frenleme çabasıdır. Partilerüstü politika mutlu azınlığın yararına işleyişlerin sürdürülmesini kolaylaştıran, işçilere karşı bir oyalama taktiği olduğu için de bugüne kadar hiç bir başarı elde edememiştir.

TÜRK - İŞ VE TİP

Türk - İş parti programlarını hiçe saymış, partilerin hangi sınıf ve zümrelerin çıkarına çalıştığını görmezlikten gelmiş, parlâmentoda oy vererek işçi aleyhine yasa çıkarılmasını, işçiler aleyhine yasa hazırlanmasını bilmezlikten gelmiştir. Onun için de asgari geçim indiriminin iki yıl daha ertelenmesini önleyememiştir. Vasıtalı vergilerin konmasını durduramamıştır. Zamlara engel olamamıştır. Tasarrufların bönolarını kaldıramamıştır. Sosyal Sigortalar Kurumunun eczahane açmalarını sağlayamamıştır. v.s.

Oysa, Türk - İş, işçilerin kendi çıkarlarını savunan

[MİLLİYET Gazetesinin açtığı DİSK ve TÜRK - İŞ konulu tartışmaya, iki konfederasyon Genel Sekreteri birer yazıyla katılmışlardır. Geçen sayımızda TÜRK - İŞ Genel Sekreteri Halil Tunç'un yazısını sunmuştuk. Bu sayımızda da DİSK Genel Sekreteri İbrahim Güzelce'nin yazısını okuyacaksınız.]

İBRAHİM GÜZELCE DİSK Genel Sekreteri

rünme hevesiyle buna benzer ilkeler TİP programından aktarılmıştır. Biz o zaman Türk-İş'i TİP'in parantezinde ve onun uydusu şeklinde nitelemekten kaçınmıştık. Zira her olumlu fikir, her aklı başında kimse benimseyebilir ve savunabilir. Bu, ilk önce o ilkeyi ortaya atanın uydusu olmak anlamına gelmez. Netekim işçi hareketini toplumcu bir öze kavuşturmak için kurulan DİSK'i de herhangi bir partinin emriyle hareket ediyor şeklinde göstermeye kalkmak, emekçi halk yığınlarına bir süre daha olsun aldatma hevesinden öteye geçemez.

KORKU NEDEN?

Türk - İş, işçi sınıfının haklarına sahip çıkamadığı ve çok yanlış bir sosyal politika izlediği, çok yanlış bir teşkilatlanma çıkmazına saplandığı için yeni bir işçi konfederasyonunun kurulması kaçınılmaz olmuştur. Bunun önderliğini Türkiye Maden - İş Sendikası Genel Yönetim Kurulu 26 Ocak 1966 tarihinde aldığı bir kararla yapmıştır. O tarihten beri bu konu işlenmiş, kıvama getirilmiş ve 13 Şubat 1967 günü DİSK, devrimci bir öze işçi sınıfına hizmet nöbetini almıştır.

DİSK'i, daha öncebir çok işkollarında kurulan ikinci üçüncü sendikalara benzetmek isteyenler çıkabilir. U nutmamak gerekir ki, işkollarında kurulan sarı sendikalarla, işkollarının gücünü parçalayan işveren ve çıkarıcı çevrelerin oyunları ile gilenmeyen onlara karşı ciddi bir mücadele yapma yeteneğinden yoksun olan Türk - İş'in bugün kurulur kurulmaz DİSK'e karşı komando ekipleri kurması işçi sınıfından kopuşunun elle tutulur yeni belgesidir. Madem ki Anayasa ve 274 sayılı Sendikalar Kanunu, dileyen örgütlerin konfederasyon da kurabileceğini kabul etmiştir, o halde, bu kanun ve meşrû kuruluşa iftira ve eli sopalı güçlerle çıkmaya kalkmak, yasaca tanınan hakkı kullananlara karşı kanunsuz, Anayasa dışı baskılar yapmak anlamına gelir. Bu da, herhalde işçi haklarını savunduğunu iddia eden bir örgütün işçi haklarıyla bağdaşmayan tutumlarının hâzin bir sonucundan başka bir şey değildir. İşçi kitlesinin hangi ilkelerden ve hangi haklardan yana olduğunu ise yakın gelecek gösterecektir.

Zira DİSK, işçilerin yıllarca ihmal edilen haklarının gerçek temsilcisi olduğunu kısa sürede göstermiştir. DİSK, kurucularının ve katılacak devrimci sendikalar yöneticilerinin fikir ve görüş beraberliği içinde, yalnız kendi organlarının kararlarına bağlı, yalnız kendi kuruluş bildirisi ve ana-tüzüğü hükümlerine uygun çalışmalar yapacak mesleki bir örgüttür.

İdeolojisi, işçi sınıfının bilime dayanan ideolojisidir. Gücü işçi sınıfının bilinçli birliğine dayanır ve Anayasada yer alan demokratik devlet ilkelerinin mutlaka gerçekleşmesini ve sosyal adalet gereklerinin hergünkü hayatımıza yerleşmesini teminini kendisine şaşmaz amaç bilir. Anayasada tanınan bütün hakları kullanır ve kendi kendine bu hakları kısıtlamaya, kullanılmaz hale getirmeye asla yanaşmaz ve müsaade etmez. DİSK, işçi sınıfının kendi çıkarlarına yabancılaşmasını önlemek için işçi sınıfının eğitilmesine ve bilinçlenmesine önem verir.

DİSK'le Türk - İş'i birbirinden ayıran en önemli ayrıklardan birisi de dış yardım konusudur. DİSK, yalnız işçilerin aidatlarına ve bağışlarına dayanır. Oysa Türk İş Amerikan hükümetinin önderliğini yaptığı kapitalizm ve yeni sömürgecilik'in sürdürülmesi için kurduğu AİD teşkilâtının milyonlarca dolarına bel bağlar. İşveren parasıyla geliştirilen AİD yardımları, Türk - İş'in bağımsızlığını ortadan kaldırmıştır. Onun içindir ki Türk - İş, AİD yardımı arttıkça işçiden uzaklaşmış ve gerçik bırakılmış Türkiye'de işçi sınıfının etkin bir politik güç olmasına karşı çıkmıştır.

TÜRKİYE'NİN YARINI

İşçilerin Parlâmentoda güçlü bir temsil yeteneğine kavuşması, iç ve dış sömürücülerin çeşitli hesaplarını alt üst edecektir. Türkiye'nin yer altı ve yer üstü servetlerinin sömürüsüne son verecektir. Türkiye'nin milli kurtuluş hareketinin başarıya ulaşmasından sonra Atatürk'ün gerçekleştirmek istediği «kapitalizm ve emperyalizme karşı» halkçı bir düzeni, Anayasaya tıpa tıpa uygun şekilde kurmaya karar verenler gittikçe çoğalmaktadır. Türk - İş bu hareketin içinde yer alma niteliğini çoktan kaybettiği için milli kurtuluş hareketini boğmağa yarayan sloganlardan medet ummaktadır. Oysa DİSK, bütün yapısı ile yüzde yüz milli kurtuluş hareketinin içindedir. Bu se-

bepledik ki, taklitçi değildir. Kopyacı değildir. Her toplumun kendi ekonomik sosyal yapısından gelen özelliklerini olduğu gibi almaya kalkmanın yararsızlığına inanır.

Sonuç olarak denebilir ki Türk işçi hareketi 27 Mayıs devriminden sonra ilk defa temelde görüş ayrılıklarına dayanan bir oluşun içindedir. İşçi sınıfının birliğini gerçekleştirmek, tüm çıkarlarını güçlü bir örgütlenme ile elde edebilmek ancak DİSK ilkelerine bağlı milli sendikaların bütün işkollarında kurulup, gelişmesiyle mümkün olacaktır. Bu güne kadar işçi çıkarlarını savunan yasalar çıkarılmamışsa işçi istekleri hep kâğıt üstünde kalmışsa, Anayasa yeri alan haklar rafa kaldırılmakta ise, bunun tek sorumlusu, işçileri politik aksiyondan uzaklaştırmayı amaç bilen ve bu temel görüşü başarıya ulaştıracak Türkiye'de demokrasinin yerleşmesine engel olmak isteyenler topluluğudur.

**Gelecek Sayıda
TÜRK-İŞ VE DİSK
KAVGASI
PROF. Dr. Cahit TALAS**

YASALARA VE İŞÇİLERE SAYGISIZLIK

(Başı S. 1 de)

çinin hakkını pazarlık masasında bilinçli olarak savunur ve anlayışsız bir işverenle karşı karşıya ise; işveren hak olan ve verilmesi icabeden istekleri kabul etmiyorsa, sendikacılar direnme güçlerini gösterirler ve kanunun kendilerine tanıdığı grev hakkını kullanırlar, sonuna kadarda dayanırlar. Eğer hükümetin kendisi lüzum görürse ilgili bir şahsı gönderir işverenle işçi temsilcileri arasında ara buluculuk yaptırır. Yoksa işveren bize hakkımızı vermiyor, bizim prestijimiz sarsılıyor. Bu hakkımızı biz alamadık ne olur siz alın diye avuç açmak demek; Anayasa ile 274 ve 275 sayılı kanunların hiçe sayılması ve kaldırılmasını istemek demektir. Bütün işçiler her şeyden önce böyle bir zihniyetin ve böyle sendikacıların karşısında olmalı. Evvelâ onları başlarından atmalı hakiki benliğini bulsun ve kişiliğini korusunlar da, ortaçağ zihniyetli bazı işverenler, işçiden ve işçi temsilcilerinden hep yalvarma bekliyerek mutlaka verilmesi icabeden haklara da hi uyumsuzluk çıkarmasınlar.

İYAK VE TÜRK-İŞ

(Başarafa S. 1 de)

dar gelirli olup geçimini zor temin eden zavallıları biraz daha perişan etmenin bir başka formülüdür.

Kendilerinin dünyamın en kötü işverenlerinden de işçiye daha gaddar davranmaları ve kişisel çıkarları uğruna; Paşabahçe, D. D. Yolları, Petrol boru hattı, Çorumlu temizlik işçilerini perişan etmeleri, 60 kurus için Zonguldaki işçilerin kurşunlanmasına göz yumup vatanın temiz ve asil evlâtlarına komünist demeleri tüm Türk işçisini kendilerinden soğutmuş ve işçiler onları terketmeye başlamışlardır. İşte Türk - İş bunun telâşu içinde işçiye kızıyor ve hükümetten bu tip kanunlar çıkartmak suretiyle işçiye kanun yoluyla ezme istiyorlar ama VİCTOR HUGO'nun Sefilleri misâli, çırpındıkça batıyor battıkça çırpınıyorlar.

Türk - İş yöneticileri muktedir iseler işçinin sigortaya ödediği primleri durdursun, işçi o primleri İYAK'a ödesin. O zaman bir derece cazip gelir. Yoksa aynı işi görsün diye hem sigortaya, hem de İYAK'a para ödeyebilmek için işçiler onlar gibi AİD den havadan para almıyorlar.

Kaldı ki Türk - İş yöneticileri, sigorta kurumu ka darda iyi niyete sahip olmadıklarını hazırladıkları İYAK'la bir daha ortaya koymuşlardır. Çünkü sosyal sigortalar 440 sayılı kanunla işletme ve müesseselerin yönetim kurulunda işçi temsilcisinin bulunması ve yönetime iştirak etmesi istenmesine rağmen İYAK'ın esas yönetimi kadrosu olan müdürler kurulunda işçiye hak tanıyanmış, parasını işçilerin vereceği bu örgütün idaresine işçinin iştiraki reddedilmiştir. Zira kanunun 13. Maddesinde yönetimi ellerinde bulunduran (Müdürler kurulu: Genel Müdür başkanlığında, uzman genel kurul üyesi vasfındaki 5 kişiden kurulur. Müdürler kurulu üyeleri sadece kurumun işi ile uğraşır yani maaşlarını da kurumdan alırlar) der. Diğer yandan bu maddede zikrolunan genel kurul vasfındaki 5 kişinin kimler olacağı aynı kanunun 9. maddesinin c bendinde yer almaktadır. Onlar da İktisat maliye işletmecilik ve sosyal sigorta konularından birinde ihtisas yapmış 10 kişidir.

Son zamanlardaki hareketleri ile yüzde yüz işçinin karşısında olduğunu gösteren Türk - İş'ten ancak böyle bir kanun teklifi beklenirdi.

Yüksek Öğrenim Gençliğinin Beslenme Sorunu

(Başarafa S. 1 de)

rumluların hiç düşünmedikleri ve hiç üzerinde durmadıkları konu da galiba budur. Hayat hergün biraz daha pahalılaşmış, yüksek dereceli bir memur bile evini nasıl geçindireceğini düşünürken, kafasını süslemek ve ellerini hünerle donatıp kalkınmamıza omuz vermek için kendini Ankara ve İstanbul gibi kalabalık merkezlerin kucağına atmış olan genç adam çaresiz ve beslenme bakımından kelinin bilimsel anlamı ile açtır.

Zaman zaman ve uzun bir süredenberi çeşitli gazeteler ve dergiler aracılığı ile kamu oyuna ve yetkililere duyurmak istediğimiz bu acı gerçek, umulan ilgi ile karşılanmamış ve yüksek öğrenim çağındaki çocuklarımızın ne ile beslendikleri, karnıların nasıl doyurdukları koltuklarına kurulup, Türk eğitimine yön verdikleri zehabı içinde yaşantılarını sürdüren sorumlu kişileri etkilememiştir.

Milli Eğitim Bakanlığı «Öğretmen Kıyımı» olarak isimlendirilen olumsuz operasyonlardan vakit bulamadığı için ve Anayasanın (52) ncı maddesi uyarınca yalnız öğrencileri değil, bütün Türk halkını gereği gibi beslemekle sorumlu olan hükümetler ve hükümetin tarım bakanı sıkıya gelince halka «At eti yesinler» deyip işin içinden çıkmaya pek alışık olduğundan bu meselenin sahibi yok gibidir. Sağlık Bakanlığı ise şimdilik hasta olanların tedavisi için gerekli tedbirleri almanın bir ülkenin sağlık meselesinin çözülmesi için yeterli olduğunu sanıyor. Öğrenci teşekkülleri, sağ ve sol çatışmasını sürdürme çabası içinde kendi üyelerinin temel sorunlarına eğilemeyen kuruluşlar haline gelmişlerdir. Bu ülkeyi sömürenler genç kuşakların aç kalmasını gelecekteki projelerinin gerçekleştirilmesi bakımından en uygun ortam olarak kabul ettiklerinden olayları keyifli, keyifli seyretmekte ve bıyık altından halimize gülmektedirler. Onlar, tost ve sandviçle tamamlanan bir yüksek öğrenimin etkili olamayacağını ve bu insanların Dünyanın en kabiliyetli ve en yurtsever insanları olsalar da hastalıklar karşısında direnemeyip bir gün yurda gerekli hizmeti yapmadan sönüp gideceklerini gayet iyi biliyorlar. Bu dünyanın böylece sürdürülmesine çalışılmasının bir nedeni de zaten budur.

Tahılla beslenen ve kaba yiyeceklerle karnını şişirip, boş kalori kaynakları ile doyularak yaşantılarını sürdürmeye çalışan toplumlar her insana yılda 90 kilo kadar ve hergün bir yumurta ile bir kilo süt sağlayabilen güçlü ve bilinçli toplumlar karşısında çok güç durumdadırlar. Bunlar düşünmek istemekte ve fakat düşünmemekte, çalışmak istemekte

te ve çalışmamaktadırlar. İşte bu düşünemeyen ve çalışmayan insanları spor toto oyunlarına ve ye ye müziğine teslim edip, suni bir tartışma düzeyine sokarak kaynaklarına el koymak ve alabildiğine sömürmek kolay olduğu için yabancılar bizim bol tahıl ve yağ ile beslenmemizi ve yüksek öğrenim gençliğinin de lahmacun ve tost ile yetinmesini arzu ediyorlar.

Sorumlu kuruluşlar artık çocuğunun yiyeceğinden çok müzik ve dans ihtiyacını düşünen garip bir baba haline gelmiştir. Bilim adamları bile gençliğin boş zamanını doldurmak ve onları sokaktan kurtarmak için müzik kulüpleri açacaklarını ilân ediyorlar. Aç karnına müzik dinlemenin pek anlamlı bir meşgale olmayacağını iyi bilemeyen bu ilim adamlarına gençliğin müzik salonları ve tenis kortlarından önce, karnını gereğince doyuracak ucuz talebe lokantalarına muhtaç olduğunu tekrar tekrar hatırlatmak gerekecektir.

Türkiye'nin genç kuşakları ve yarınımızı garanti altında tutabilmek için muhtaç olduğumuz yeni nesiller çeşitli tehditlere maruz bırakılmıştır. Anadolu çocuğu artık ana rahmine düşerken yabancıların Türkiye'ye muşallaft ettiği doğum kontrol hapları ve spirallerin yokedici etkileri ile savaşmak durumundadır. Her nasılsa hamile kalıp çocuk doğurabilecek anaların Dünya'ya getirecekleri Türk çocukları bundan sonra da açlık zemininde gelişen kızamık ve benzeri hastalıkların saldırılarına maruz kalıyorlar. Çocuk ölümü bakımından Dünya'nın en ileri ülkelerinden biri haline gelmiş olan Türkiye'de çocukluk çağını aşmış, öğrenim olanağı sağlayabilen gençlerimiz de yakalarını gizli açlığı n elinden kurtaramamaktadırlar.

Genç bir insan biraz daha fakirane giyinebilir. Hatta barınma şartlarının modern çağın konforundan yoksun olmasına bile razı olabilir. Fakat genç adamın aç kalmasına ve kötü beslenmesine rıza göstermek ve gözümüzün önündeki gerçekleri görmemezlikten gelmek kabildir. Yüksek öğrenim çağındaki gençlerin % 80'i hasta ve ilgili kliniklere başvurmuş durumda bulunuyorsa, bunda bugünkü beslenme şartlarının büyük bir payı olduğunu artık kabul etmeliyiz.

Parası olmadığı için tahılla karnı şişirmeye mecbur

bir gençlikten üstün bir entelektüel başarı beklemekte abes olur. Çünkü bu üstün başarıyı gösterip tekniğin zirvesine ulaşmış ülkeler gençlerine yılda 90 kilo et, her gün bir kilo süt ile bir yumurta sağlamış bulunuyorlar. Buğdayla, mısır, pirinçle beslenen toplumların hiç birinin çağımızı etkilemiş teknisyenler yetiştirdiğini iddia etmek kabildir. Eğer bunu biz de yapamıyorsak olayın nedenlerini biraz da insanın biyososyal davranışını geniş çapta etkileyen beslenme şartlarımızın kötülüğünde aramalıyız.

Biz Türkiye'de vatandaşlarımızı bir yılda 13 - 14 kilo et, 102 kilo süt ve on gün de bir yumurta sağlayabiliyoruz. Tarım Bakanı ise sorumlu olduğu bu oluşumun gelişmesine omuz vermekten uzak bir tutum içindedir. Her insanın yılda 300 kiloya yaklaşık tahıl tükettiği Türkiye'de bakan et ihtiyacını karşılamak için atları kesip yememizi tavsiye ediyor. Maalesef Cumhuriyet Senatosunda yapılan ve daha sonra teklif edilmeğe çalışılan bu açıklama, sorumlu makamları işgal edenlerin meselenin önemi hakkında son derece bilgisiz bir ortamda ve kaygusuz bir davranış içinde olduklarını göstermektedir.

Gençlik olarak meseleleri-

mizi sorumlu kişilere anlatmak ve onları görevlerini yapmaya davet etmek gerekiyor. Oysa ki gençlik günlük çatışmalar ve teorik fikir ayrılıkları içinde kendi meseleleri gibi memleket meselelerini de göremez olmuş ve kendi ekmeğinden çok günlük olayları düşünür hale gelmiştir. Marginal yaşama düzeni olarak isimlendirdiğimiz bu bozuk düzen, emperyalistlerin sömürme projelerini rahatça uyguladıkları bir ortam yaratıyor.

Üniversite gençliğinin sağlığının korunması, fizik ve entelektüel gücünün optimal seviyeye yükseltilmesi, gelecek kuşaklara mutlu ve bağımsız Türkiye'yi kurabilmek, yaşamaya ve çalışmaya elverişli bir ortam yaratabilmesi için öncelikle temel ihtiyaçların karşılanması gerekiyor. Gerçekte 100 milyon insanı rahatça besleyebilecek olan bir Türkiye'de 32 milyon ile doğum kontroluna yönelmek ve Üniversiteye kadar gelmiş genç insanı lahmacun ve tost ile besleyerek hızla kalkınacağımızı ummak, mümkün olmayanı hayal etmekten ibaret kalacak ve isteklerimiz hiç bir zaman gerçekleşmeyecektir. Bundan dolayı yöneticilerin dikkatini çekmek ve gençleri de uyarmak istiyoruz. Üniversitenin beslenme şartları düzenlenmelidir.

İŞÇİLERİN SOSYAL GÜVENLİĞİ

(Başarafa Sayfa 1 de)

İşçilerin emeklerinin karşılığı olarak almış bulundukları ücretle (Emeklerinin karşılığını çoğu zaman alamazlar ya) kendisiyle beraber ailesinin de geçimini sağlamak durumundadırlar. Bu bakımdan işçinin işsiz kalması, çalışma imkânları bulamaması ve emeğin depo edilemeyeceği de (saklanamayışı) düşünülürse; işçinin ailesi ile beraber yoksulluğa boşa kalır ve milli ekonomiye katkısı olmadığı gibi, toplumda devamlı huzursuzlukların doğmasına da sebep olur.

Ekonomik ve sosyal huzuru temin etmek, toplumun yaşayış seviyesini yükseltmek ve çalışanları sosyal güvenliğe kavuşturmak için işsizlik sigortasının da vakit geciktirmeden kurulması gereklidir.

SENDİKA — Fikir ve Sanat Gazetesi

Sabibi : Türkiye Maden - İş Sendikası Karabük Bölge Merkez Şubesi adına : Nuri Kara

Bu sayıda sorumlu yönetmen: Remzi İnanc

Yönetim Yeri : Hürriyet Caddesi, No: 86, Maden - İş Sendikası, Karabük

Dizgi ve Baskı : Balkanoğlu Matbaacılık Ltd. Şti. Ankara